

ผลการพัฒนาครูเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้โปรแกรมอบรมครู

The Effect of Teacher Development for Helping ADHD Students by Using Teachers Training Program

ปาจรรย์ วงษ์ไกร¹⁾ และ สุวรี ศิวะแพทย์²⁾

Pajaree Wongkrai¹⁾ and Suwaree Sivabaedya²⁾

¹⁾นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master's Degree Student in Education, Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assoc. Prof., Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Research) มีวัตถุประสงค์
1) เพื่อศึกษา ผลการพัฒนาครูในด้านความรู้ในการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น
2) เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากครูได้รับการอบรมโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูประถมศึกษา ที่มีเด็กสมาธิสั้นในชั้นเรียน จำนวน 4 คน ภาคปลาย
ปีการศึกษา 2556 โดยกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง
ใช้เวลา 3 สัปดาห์ ระยะเวลาในการอบรมแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบวัดความรู้
ของครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้น ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 2) โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็ก
สมาธิสั้น 3) แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการส่งงาน 4) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และกราฟ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองครูที่ได้รับการอบรมโดยโปรแกรมอบรม
ครูที่สอนเด็กสมาธิสั้นมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้นสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการอบรม
และเด็กสมาธิสั้นทั้ง 4 คน ที่ได้เข้าเรียนกับครูที่ผ่านการอบรมโดยการให้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น
มีพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมกรรมการส่งงานเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : โปรแกรมอบรมครู โรคสมาธิสั้น การช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น

Abstract

This research was the Pre -Experimental. The objectives of this study were: 1) to study the effect of teacher development in knowledge for helping the attention deficit students by using the Training Program, And 2) to study the ADHD students after the teachers obtaining the training program. The target group students using in this study were 4 Primary School Teachers teaching 4 attention deficit students during the second semester of 2013 academic year. The experimental group received the Training Program for teachers teaching the attention deficit students for 10 sessions, 1 hour each session, 3 weeks, duration of 50 minutes for each training session. The research instruments were : 1) the Teacher's Knowledge in caring and helping the attention deficit students with Reliability = 0.80, 2) the Training Program for Teachers teaching the attention deficit students. The statistic using for data analysis included the Percentage , 3) the Worksheet Record Form, 4) The Participatory Behavioral Observation Form. The research findings found that for the posttest, the teachers who received training by the Training Program for Teachers teaching the attention deficit students, had their Mean of knowledge in caring and helping the attention deficit students, in higher level than the pretest, and all of 4 attention deficit students taught by teachers experienced in training by Teacher Training Program for teaching the attention deficit students, had improved participatory behavior, and worksheet submitting.

Keywords : Teachers Training Program Attention Deficit Hyperactive Disorders Helping ADHD Students

บทนำ

ทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดของประเทศคือเด็ก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของบุคคล และความเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาสังคม ดังนั้นครูจึงให้ความสนใจและตระหนักในการพัฒนาศักยภาพเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนมีความสามารถ มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ถ้าหากว่าเขาได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมจะทำให้เขาพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กมากขึ้น โดยครอบคลุมไปถึงเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้วย ดังเช่น เด็กสมาธิสั้น (Attention deficit hyperactive disorders child) ซึ่งเป็นเด็กกลุ่มด้อยความสามารถทางการเรียนในชั้นเรียน โดยครูมักมองเห็นปัญหาของเด็กกลุ่มนี้ได้ชัดเจน [1]

เด็กสมาธิสั้นยังไม่เพียงแต่เป็นปัญหาของวัยเด็กเท่านั้น เพราะในระยะแรกเป็นที่เข้าใจว่าอาการของโรคจะหายไปเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น แต่ระยะหลังพบ

ว่าประมาณหนึ่งในสามของเด็กที่จะยังคงมีอาการในวัยผู้ใหญ่อยู่บ้าง หรือบางคนเป็นผู้ใหญ่แล้วยังอาจมีอาการเต็มรูปแบบอีกด้วย ซึ่งยิ่งเพิ่มโอกาสการเกิดพยาธิสภาพทางจิตอื่น ๆ ตามมา [2] จากสถิติการให้บริการของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ ปี 2551-2553 พบว่า ประมาณร้อยละ 85 ของกลุ่มเด็กสมาธิสั้นสร้างปัญหายุ่งยากในโรงเรียนและห้องเรียน เช่น ทะเลาะกับเพื่อน ทำร้ายเพื่อน ขโมยของ เข้ากับเพื่อนไม่ได้ รบกวนเพื่อนในห้องเรียนและหนีเรียน [3] เด็กวัยเรียนที่เป็นโรคสมาธิสั้น มักมีปัญหาคือพบบ่อยที่สุดคือปัญหาด้านการเรียน [4] มักมีผลการเรียนตก แม้มีระดับสติปัญญาปกติ [1] โดยเด็กมีลักษณะต่าง ๆ ในชั้นเรียนคือ เสียสมาธิง่าย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ไม่มีสมาธิในการเรียน หรือทำได้แต่ในระยะเวลานั้น ๆ มีท่าทางหลุกหลิกเคลื่อนไหวอยู่เสมอ อาจลุกจากที่นั่งเดินไปเดินมา [5]

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว จึงได้พัฒนาโปรแกรมอบรมครูที่สอน

เด็กสมาธิสั้น เพื่ออบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้กับ เด็กสมาธิสั้น เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการดูแลช่วย เหลือเด็กสมาธิสั้นได้อย่างเหมาะสม การปรับสภาพ แวดล้อมในห้องเรียน กระบวนการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสอดคล้อง กับเด็ก รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับเด็ก ให้เด็กสามารถควบคุมตนเอง เข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนได้ ครอบคลุมชั้นเรียนน้อยลง ทำให้เด็กเรียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งเป็นการช่วยเพิ่มความสามารถด้านการเรียน ของเด็กอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาครูในด้านความรู้ในการช่วย เหลือเด็กสมาธิสั้น โดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็ก สมาธิสั้น
2. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจาก ครูได้รับการอบรมโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็ก สมาธิสั้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการพัฒนาครูในด้านความรู้ในการช่วยเหลือน เด็กสมาธิสั้นโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิ สั้น และศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากครูได้รับ การอบรมโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูที่สอนในโรงเรียนขนาด กลางแห่งหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดความรู้ครูเกี่ยวกับ การดูแล ช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น เป็นแบบวัดความรู้ครูที่พัฒนา มาจากเทพสิรินทร์ มากบุญศรี [6] และจากโปรแกรม ฝึกอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้นของสุวี ฤกษ์จारी [7]

3.2 โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้นของ สุวี ฤกษ์จारी [7]

3.3 แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการส่งงาน ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการ ส่งงาน ของสุวี ฤกษ์จारी [7]

3.4 แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วน ร่วมของภาณุพงษ์ มณีรัตน์พร [8]

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดความรู้ ครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้น (Pretest) และให้ครูบันทึกพฤติกรรมกรรมการ ส่งงาน และสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิ สั้น เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แล้วทำการจัดอบรมครูโดย ใช้โปรแกรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น ใช้เวลา 3 สัปดาห์ ระยะเวลาในการอบรมแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง หลังจากที่ทำจัดอบรมครูโดยใช้ โปรแกรมอบรมครูเสร็จสิ้นลง

ระยะดำเนินการทดลอง ครูนำความรู้ที่ได้จาก การอบรมครูโดยใช้โปรแกรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น มา ใช้สอนเด็กสมาธิสั้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์

ระยะหลังการทดลอง ครูบันทึกพฤติกรรมกรรมการ ส่งงานและสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของเด็ก สมาธิสั้นเป็นเวลา 2 สัปดาห์จากนั้นวัดความรู้ครูเกี่ยวกับ การดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้น (Posttest)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ของคะแนนจากแบบวัดความรู้ครู เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้นก่อนและ หลังการทดลอง

5.2 เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยทำการวิเคราะห์จากแบบบันทึกพฤติกรรมกรรมการ ส่งงานและแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วม ก่อนและหลังการได้เข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมโดย การใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ แสดงผลการเปลี่ยนแปลงโดย ใช้กราฟเส้น

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

หลังจากที่ครูได้รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น ครูมีความรู้ในการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 แสดงผลค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้นก่อนและหลังการอบรม

คนที่	คะแนนความรู้ของครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้น			
	ก่อนการทดลอง (60 คะแนน)	ร้อยละ	หลังการทดลอง (60 คะแนน)	ร้อยละ
1	48	80	58	96.67
2	48	80	57	95
3	42	70	56	93.33
4	43	71.67	57	95
รวม	181	301.67	228	380
\bar{X}	45.25	75.42	57	95

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าครูที่ได้รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กโรคสมาธิสั้นก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.25 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังการได้เข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิสั้น ทั้ง 4 คนก่อนและหลังการได้เข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น

คนที่	คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิสั้น									
	ความร่วมมือ		การแสดงความคิดเห็น		การรับฟังความคิดเห็น		การตั้งใจทำงาน		การร่วมปรับปรุงผลงานกลุ่ม	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	10	22	16	21	11	20	15	19	15	21
2	13	23	15	22	16	22	12	21	13	23
3	13	19	13	23	14	20	11	20	12	23
4	11	17	14	22	12	17	11	19	14	23
รวม	47	81	58	88	63	79	49	79	54	90
\bar{X}	11.75	20.25	14.5	22	15.75	19.75	12.25	19.75	13.5	22.5

จากตารางที่ 2 คะแนนพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิสั้นทั้ง 4 คน มีคะแนนพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมแบ่งเป็นด้าน ดังนี้ คะแนนรวมด้านความร่วมมือก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมเท่ากับ 47 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.75 หลังเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนนเท่ากับ 81 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.25 ได้คะแนนรวมด้านการแสดงความคิดเห็น ก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 58 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.5 หลังเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 88 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22 ได้คะแนนรวมด้านการรับฟังความคิดเห็น ก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 63 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.75 หลังเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 79 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.75 ได้คะแนนรวมด้านการตั้งใจทำงาน ก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 49 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 หลังเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 79 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.75 และได้คะแนนรวมด้านการร่วมปรับปรุงผลงานกลุ่ม ก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 54 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.5 หลังเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีคะแนน 90 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.5

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมกรส่งงานของเด็กสมาธิสั้นทั้ง 4 คน

ก่อนและหลังการได้เข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น

คนที่	คะแนนพฤติกรรมกรรมกรส่งงานของเด็กสมาธิสั้น	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	3	5
2	2	5
3	1	4
4	2	4
รวม	8	18
\bar{X}	2	4.5

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมกรส่งงานของเด็กสมาธิสั้นทั้ง 4 คน

ก่อนเข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 และหลังการได้เข้าเรียนกับครูที่รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการพัฒนาครู เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้โปรแกรมอบรมครูพบว่า ครูที่ได้รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น ครูมีความรู้ ในการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น โดยคะแนนจากแบบวัดความรู้ครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ก่อนอบรมมีคะแนนความรู้ของครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.25 และหลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้นสามารถพัฒนาความรู้ในการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นของครูให้เพิ่มขึ้นได้ อธิบายได้ตามทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) ของโนลล์ [9] กล่าวคือ ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาและเกิดความพึงพอใจ และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life-Centered) ซึ่งปัญหาที่ครูพบคือ ปัญหาในการจัดเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีเด็กสมาธิสั้นร่วมด้วย จึงทำให้ครูเกิดความสนใจ การจัดโปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้น ซึ่งตรงตามความต้องการของครู รวมถึงแนวคิดของจุงกลัน ชูติมาเวทินทร์ [10] ที่กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า เมื่อผู้ใหญ่ มีประสบการณ์มากมายหลายอย่างที่สามารถจะนำเอามาใช้ได้ในการอบรม ซึ่งอยู่ในสภาพที่พร้อมและพอใจที่จะเรียน อีกทั้งได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงขณะที่การใช้ภาษาท่าทาง และสื่อทัศนูปกรณ์ที่หลากหลายจะมีผลต่อการเรียนรู้มากกว่าสื่อที่เป็นภาษาเขียนและจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เคยรู้หรือมีประสบการณ์มาแล้ว เช่น เดียวกันกับครูที่มีประสบการณ์ในเรื่องการจัดการเรียน

การสอน ที่สำคัญยังเป็นประสบการณ์โดยตรงของครู ดังนั้นการที่ครูเกิดการเรียนรู้ได้ดีนั้น เนื่องจากการเรียนรู้ นั้น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานปัจจุบันได้ ซึ่งแนวโน้มการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะมุ่งเน้นไปที่ชีวิตประจำวัน หรือเนื้องาน หรือการแก้ปัญหา มากกว่าการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครูที่สอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นนั้นเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้เข้าอบรมจึงสนใจหากช่วยให้การทำงานดีขึ้น หรือช่วยในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ผลการศึกษาที่พบนั้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Perold และคณะ [11] ที่ได้ทำการสำรวจความรู้และทัศนคติของครูต่อโรคสมาธิสั้นในระดับประถม พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับอาการหลักของโรคสมาธิสั้น แต่มีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องในด้านสาเหตุของการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้นนั้น สามารถช่วยให้ครูมีความรู้ใน การสอนเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น รวมถึงการศึกษาของซมัยพร จันทรศิริ [12] ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมผู้ดูแลเกี่ยวกับ การปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น ผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่ผู้ดูแลได้รับการอบรมโดยการให้โปรแกรมการฝึกอบรมผู้ดูแลเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น คะแนนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กสมาธิสั้นลดลง และคะแนนความสามารถในการปฏิบัติของผู้ดูแลต่อเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของพรทิพย์ ชีรดิกลงและคณะ [13] โดยทำการศึกษาประสิทธิภาพการใช้โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นในโรงเรียนสำหรับครู ซึ่งกลุ่มที่ได้รับการอบรมโดยการให้โปรแกรมการดูแลช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นในโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติ และทักษะในการดูแลเด็กสมาธิสั้น สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการแนะนำตามปกติ สำหรับพฤติกรรม การส่งงานและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนหลังจากที่ได้รับการช่วยเหลือจากครูที่เข้ารับการอบรมตามโปรแกรมพบว่า เด็กสมาธิสั้น ทั้ง 4 คน มีพฤติกรรม การส่งงานและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านความร่วมมือ ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการรับฟังความคิดเห็น

ด้านการตั้งใจทำงาน และด้านการร่วมปรับปรุงผลงานกลุ่มเพิ่มขึ้น เมื่อได้เข้าเรียนกับครูที่ได้รับการอบรม ผลการวิจัยที่เกิดขึ้นมาจากการที่ครูจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเหมาะสมและ

มีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับเด็กสมาธิสั้นสอดคล้องกับเทคนิคการฝึกและช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นของสถาบันราชานุกุล ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่มีระเบียบมีความแน่นอน ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดี ซึ่งเราสามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนจัดตำแหน่งโต๊ะเรียนให้มีความเหมาะสม โดยไม่让孩子ไปรบกวนเด็กคนอื่น และให้โอกาสแก่เด็กได้ลุกเคลื่อนไหวเป็นระยะ ๆ สามารถช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นในด้านการเรียนได้ และเพื่อให้เด็กสมาธิสั้นควบคุมตนเอง จัดระเบียบให้ตนเองได้ ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญมากในการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น ถ้าหากครูรู้ขั้นตอน วิธีการการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กสมาธิสั้นเป็นอย่างมากทั้งในด้านการเรียน และด้านทักษะทางสังคม ซึ่งผลการวิจัยที่พบสอดคล้องกับการศึกษาของ DuPaul และ Eckert [14] พบว่า โปรแกรมที่ใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมจะมีประสิทธิผลต่อการควบคุมพฤติกรรมของเด็กสมาธิสั้นได้ดีกว่าการใช้พฤติกรรมบำบัดหรือการฝึกควบคุมตนเอง และยังสอดคล้องกับการศึกษาของซมัยพร จันทรศิริ [12] ซึ่งได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมผู้ดูแลเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น ผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่ผู้ดูแลได้รับการอบรมโดยการให้โปรแกรมการฝึกอบรมผู้ดูแลเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น คะแนนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กสมาธิสั้นลดลง และคะแนนความสามารถในการปฏิบัติของผู้ดูแลต่อเด็กสมาธิสั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ทำนองเดียวกันกับปิยนุช ภมรกุล [15] ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบผลการปรับพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ของเด็กสมาธิสั้นที่ได้รับการปรับพฤติกรรม โดยโปรแกรมการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กสมาธิสั้นทั้ง

3 คน ที่ได้รับการปรับพฤติกรรม โดยโปรแกรมการปรับพฤติกรรมแบบควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งลงตลอดทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของพีร์วัส นาคนประสงค์ [16] ที่ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมศิลปะประกอบบทเรียนเพื่อเพิ่มความใส่ใจต่อการเรียนของเด็กสมาธิสั้น ผลการศึกษาพบว่า เด็กสมาธิสั้นมีพฤติกรรมความใส่ใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นเมื่อมีการใช้กิจกรรมศิลปะประกอบบทเรียน และเมื่อมีการถอนกิจกรรมศิลปะประกอบบทเรียนพบว่า พฤติกรรมความใส่ใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ยังมีความคงทนอยู่ เช่นเดียวกับการศึกษาของศิริรัตน์ เฉลิมไทย [17] ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กสมาธิสั้นคนหนึ่ง ซึ่งเรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมทางสังคมที่สร้างสรรค์ พบในเรื่องการมีสัมมาคารวะ การแสดงความเป็นผู้ใหญ่ ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจาก การให้การดูแลและการมีกิจวัตรประจำวันที่แน่นอนเป็นระเบียบแบบแผน และพบว่าพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปัญหานั้นมีพฤติกรรมการพูดคุ้ยเสียดแทง การลุกจากที่นั่ง เวลาครูสอนจะพูดแทรกรบกวนการเรียนการสอนของครูและเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กไม่สามารถเล่นกับเพื่อนได้เพราะมีช่วงความสนใจสั้น และทำตามกติกาที่ซับซ้อนไม่ได้ ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหานี้มีสาเหตุมาจากอาการของโรคสมาธิสั้นและจากความไม่เข้าใจของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังจากที่ครูอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น และนำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้กับเด็กสมาธิสั้น คือ เด็กสมาธิสั้นทั้ง 4 คน มีพฤติกรรมมีส่วนร่วมและพฤติกรรมการทำงานดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะครูที่ได้รับการอบรมโดยการใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น มีความรู้ในการดูแลเด็กสมาธิสั้นมากขึ้น จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการอบรมครูโดยใช้โปรแกรมอบรมครูที่สอนเด็กสมาธิสั้น ทำให้ครูมีความรู้ในการสอนเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นเพิ่มขึ้น

อีกทั้งยังสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมการทำงานของเด็กสมาธิสั้นให้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้การกิจกรรมการเรียน การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ควรคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมที่มีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากภาระงานที่รับผิดชอบทำให้ครูขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินงาน

1.2 ควรขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนให้ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาระงานสอน เพราะอาจทำให้ครูมีภาระงานจนไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กสมาธิสั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ควรมีข้อตกลงร่วมกันในการบริหารจัดการเวลา เพราะทำให้กำหนดการอบรมมีความคลาดเคลื่อน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในระยะยาว และติดตามผลภายหลังซ้ำเป็นระยะ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรม

2.2 ควรมีการวัดพฤติกรรมอื่น นอกเหนือจาก พฤติกรรมการทำงานและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของเด็กสมาธิสั้น เช่น พฤติกรรมการก่อกวนในชั้นเรียน พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน การควบคุมตนเองของเด็กสมาธิสั้น เป็นต้น เนื่องจากเด็กสมาธิสั้นมีปัญหาพฤติกรรมแตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุวีริศวะแพทย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จันทร์เพ็ง และรองศาสตราจารย์ ดร.นิศย์บุหงามงคล สำหรับคำแนะนำ ข้อคิดเห็น และแนวทางที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยเพิ่มพูนความรู้ช่วยให้ผู้วิจัยได้พัฒนากระบวนการคิดและการเขียน ทำให้บทความนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาที่มีลักษณะ เด็ก พิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: หอมชาวบ้าน. 2542.
- [2] นางพาง ลิ้มสุวรรณ. โรคสมาธิสั้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2542.
- [3] วิสุวรณ์ บุญสิทธิ. โรคสมาธิสั้น. วารสาร สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 57 (4), 373 - 386. 2555.
- [4] ชาญวิทย์ พรนภดล. มารู้จักและช่วยเด็กสมาธิ สั้นกันเถอะ. กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลศิริราช. 2547.
- [5] ผดุง อารยะวิญญู. วิธีสอนเด็กที่มีภาวะ สมาธิสั้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว. 2544.
- [6] เทพสิรินทร์ มากบุญศรี. ประสิทธิภาพ ของ โปรแกรมอบรมผู้ปกครองเด็กสมาธิ สั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2549.
- [7] สุวรี ฤกษ์จारी. รูปแบบการให้ความ ช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดย ใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาคำปรึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2553.
- [8] ภานุพงษ์ มณีรัตน์พร. แผนการจัด การ เรียนรู้โรงเรียนรังษีวิทยา; Prospectus 2009. [Online]. Available : <http://www.rsv.ac.th>. 2557
- [9] สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรม ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- [10] จงกลนี้ ชูติมาเทวินทร์. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยว กับ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่. ค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.banprak-nfe.com/> 2552.
- [11] Perold M, Louw C, Kleynhans S. Primary school teachers' knowledge and misperceptions of attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). South African Journal Education. 15(2), 55-63. 2010.
- [12] ชมัยพร จันทร์ศิริ. ประสิทธิภาพของการใช้ โปรแกรมการฝึกอบรมผู้ดูแลเกี่ยวกับการ ปรับพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น โรงพยาบาล สวณปรุง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2553.
- [13] พรทิพย์ วชิรดิลก, โชษิตา ภาวสุทธิไพสิฐ, วรวิวรรณ ศรีสุชาติ. โปรแกรมการดูแลช่วย เหลือเด็กสมาธิสั้นในโรงเรียนสำหรับครู. วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย, 20(2), 113-120. 2555.
- [14] DuPaul GJ, Eckert TL. The effects of school-based interventions for attention deficit hyperactivity disorder: a meta-analysis. School Psychol Rev 1997.
- [15] ปิยนุช ภมรกุล. การศึกษาผลการอยู่ไม่นิ่ง ของ เด็กสมาธิสั้น ที่ได้รับการปรับพฤติกรรม โดยโปรแกรมการปรับพฤติกรรมแบบ ควบคุมตนเอง. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและ การแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2550.

- [16] พีรวัส นาคประสงค์. ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะประกอบบทเรียนเพื่อเพิ่มความใส่ใจต่อการเรียนของเด็กสมาธิสั้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2548.
- [17] ศิริรัตน์ เฉลิมไทย. พฤติกรรมทางสังคมของเด็กสมาธิสั้น: กรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2546.